

LUKAS

8

Het Koninkrijk van God, de gelijkenis van de
zaaier en Jezus' gezag over demonen, ziekte
en dood

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/8

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Het Evangelie van Gods Koninkrijk	4 min	4
2	Vrouwen bekostigen Jezus' bediening	2 min	6
3	Maria Magdalena en haar zeven demonen	4 min	7
4	Johanna, Susanna en hun ondersteuning	2 min	9
5	De gelijkenis van de zaaier	2 min	10
6	Waarom Jezus in gelijkenissen sprak	2 min	12
7	God deelt Zijn geheimen met wie Hem vrezen	2 min	14
8	Gelijkenissen trekken oprechte zoekers aan	2 min	15
9	Discipelen krijgen de uitleg	2 min	16
10	Het zaad en de verharde weg	2 min	17
11	Rotsgrond, dorens en afvalligheid	3 min	18
12	Goede aarde en een ontvankelijk hart	2 min	20
13	Het licht dat uiteindelijk openbaar wordt	4 min	21
14	Jezus' ware moeder en broers	5 min	23

15	Maria heeft geen voorkeurspositie	4 min	25
16	Jezus stilt de storm op het meer	3 min	28
17	Angst tegenover geloof in Jezus' belofte	2 min	30
18	Roepen om redding en Jezus als Jahweh	4 min	32
19	Jezus bevrijdt de bezetene bij de graven	3 min	34
20	Gadara, Gerasa en de plaats van het wonder	4 min	37
21	Eén of twee bezeten mannen	3 min	38
22	Legioen zoekt ondanks de demonen hulp	3 min	40
23	De demonen onderhandelen over de varkens	2 min	42
24	Angst voor Jezus en de bevrijde getuige	2 min	43
25	Jaïrus en de vrouw met bloedvloeiing	5 min	44
26	Jezus wekt de dochter van Jaïrus op	2 min	47
27	Slaap als beeld voor dood en opstanding	2 min	49
	Om verder te lezen		50

1

Het Evangelie van Gods Koninkrijk

In Lukas hoofdstuk 8 lezen we in de eerste drie verzen:

En het gebeurde daarna dat Hij van stad tot stad en van dorp tot dorp trok en er predikte en het Evangelie van het Koninkrijk van God verkondigde. En de twaalf waren bij Hem, en sommige vrouwen die van boze geesten en ziekten genezen waren, namelijk Maria, die Magdalena genoemd werd, van wie zeven demonen uitgegaan waren, en Johanna, de vrouw van Chusas, de rentmeester van Herodes, en Susanna en vele anderen, die Hem dienden met hun eigen bezittingen.

LUKAS 8:1-3

Daarmee worden natuurlijk de steden en dorpen in Galilea bedoeld. Waarschijnlijk niet letterlijk alle stadjes en dorpen, maar Hij maakte een rondgang langs een groot aantal Galilese plaatsen. Zijn boodschap was de blijde boodschap van het Koninkrijk van God. Ik hoop dat je inmiddels te weten bent gekomen wat het Koninkrijk van God betekent. Ik heb er vaak over gesproken. Om het heel duidelijk te maken: de blijde boodschap, oftewel het Evangelie van het Koninkrijk van God, is niet het evangelie dat je naar de hemel gaat. Het is het Evangelie van de beweging van Christus, die de beloften vervult die God in het Oude Testament aan Israël heeft gedaan. Daar zei Hij dat Hij Zijn Koninkrijk onder een heerser zou vestigen en dat het op aarde zou zijn.

In Daniël hoofdstuk 2 staat dat de steen die het beeld bij de voeten trof, uitgroeide tot een grote berg en de hele aarde vulde, het Koninkrijk van God is dat de aarde vult.

In de dagen van die koningen zal de God van de hemel echter een Koninkrijk doen opkomen dat voor eeuwig niet te gronde zal gaan en waarvan de heerschappij niet op een ander volk zal overgaan. Het zal al die andere koninkrijken verbrijzelen en tenietdoen, maar zelf zal het voor eeuwig standhouden.

DANIËL 2:44

Het Koninkrijk van God is geen luchtkasteel. Het Koninkrijk van God is de beweging op aarde die met Jezus en Zijn discipelen begon en zich door de prediking van het Evangelie heeft verspreid. Wanneer mensen de Koning, Jezus, aanvaarden, wordt Zijn Koninkrijk uitgebreid, want Zijn Koninkrijk bestaat uit de Koning en Zijn onderdanen. Wij zijn bijvoorbeeld al Zijn onderdanen, en daarom zegt de Bijbel dat wij in Zijn Koninkrijk zijn. Zoals Kolossenzen 1:13 zegt:

Hij heeft ons getrokken uit de macht van de duisternis en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde.

KOLOSSENZEN 1:13

Dat is al gebeurd.

Jezus predikt deze beweging. Het Koninkrijk van God prediken is een oproep om je te bekeren, te geloven dat Hij de Koning is en daarnaar te handelen. We weten dit omdat Markus de leer van Jezus tijdens Zijn bediening in Galilea op vrijwel dezelfde manier samenvat, maar meer bijzonderheden geeft in Markus hoofdstuk 1, de verzen 14 en 15. Zo vat Markus de bediening in Galilea in het algemeen samen:

En nadat Johannes overgeleverd was, ging Jezus naar Galilea en predikte het Evangelie van het Koninkrijk van God, en Hij zei: De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u en geloof het Evangelie.

MARKUS 1:14-15

Er zijn twee aankondigingen en twee ultimatus. De aankondiging is dat de tijd nabij is. Dat betekent dat de vervulling is gekomen. De tijd is vervuld. Dit is de vervulling van profetie. God zei dat Hij dit zou doen, en dit is het moment waarop Hij het gaat doen. Het Koninkrijk van God staat daarom op het punt te komen, het is nabij. Wat moeten wij daarom doen? Ons bekeren en het Evangelie geloven. Zo vat Markus de boodschap van Jezus samen. We moeten aannemen dat Lukas eenvoudigweg een kortere samenvatting geeft wanneer hij zegt dat Hij de blijde boodschap van het Koninkrijk van God predikte. Daar moeten de elementen bij hebben gehoord die Markus voor ons heeft opgesomd.

2

Vrouwen bekostigen Jezus' bediening

Er staat dat de twaalf bij Hem waren en dat ook enkele vrouwen met Hem meereisden, kennelijk door veel van de steden. Deze vrouwen ondersteunden Hem financieel. Dat staat aan het einde van vers 3: zij voorzagen uit hun bezittingen in Zijn onderhoud. Dit is misschien wel het enige vers dat ons vertelt hoe de bediening van Jezus werd gefinancierd.

We weten dat Hij timmerman was geweest en dat Hij dat beroep achter Zich liet om Zich voltijds aan de bediening te wijden. We moeten aannemen dat Hij als timmerman tamelijk arm was, aangezien Zijn ouders arm waren en Jozef eveneens timmerman en arm was. Hij kan als timmerman niet genoeg geld hebben gespaard om daarna Zijn eigen bediening te bekostigen. Hij moest worden onderhouden.

Het staat vast dat Jezus geen salaris ontving. Er was geen organisatie die Hem in dienst nam om voor haar rond te reizen, te prediken en de Messias te zijn, en die Hem op gezette tijden een loonstrook gaf. Hij werd onderhouden uit de dankbaarheid van mensen die baat hadden gehad bij Zijn bediening en die geld hadden om Hem te ondersteunen.

Er worden bepaalde vrouwen genoemd, onder wie vrouwen die boze geesten hadden gehad en vrouwen die van gebreken waren genezen. We kunnen niet met zekerheid zeggen of alle hier genoemde vrouwen van boze geesten waren bevrijd. Misschien gold dat alleen voor Maria Magdalena, uit wie zeven demonen waren uitgedreven, en waren de anderen van lichamelijke gebreken genezen. We weten niet genoeg over deze vrouwen.

3

Maria Magdalena en haar zeven demonen

Zelfs over Maria Magdalena, die in sommige latere verhalen een zeer prominente plaats inneemt, weten we niet erg veel. Magdalena betekent dat ze uit een plaats kwam die Magdala heette. Haar naam was Maria, de meest voorkomende van alle vrouwenamen in de Bijbel, en dus is ze tamelijk anoniem. Ons wordt verteld dat er zeven demonen uit haar waren uitgedreven, maar er wordt ons niet verteld wanneer dat gebeurde. We hebben eerder natuurlijk gelezen dat Jezus alle dorpen langs trok, demonen uitdreef en zieken genas. Zij was kennelijk iemand die van meerdere demonen was bevrijd. Dus de Bijbel maakt heel duidelijk dat een mens door één demon bezeten kan zijn, zoals blijkbaar soms het geval is, of door meerdere demonen. In het geval van de man die tussen de graven woonde, waren er een groot aantal demonen in hem, een legioen. En in dit geval moesten er zeven demonen uitgaan.

Hoe was Maria eraan toe toen ze door demonen bezeten was? Dat weten we niet. Er bestaat een katholieke traditie dat ze prostituee was geweest; die traditie is ook in sommige protestantse prediking doorgedrongen. Dit staat niet in de Schrift en er is geen reden om het te geloven. Ten eerste zou het feit dat ze zeven demonen had, kunnen suggereren dat ze een heel goddeloze vrouw was. Maar in de Bijbel wijst bezetenheid door demonen niet noodzakelijk op goddeloosheid. Bezetenheid door demonen is een aandoening. Sommige mensen die door demonen bezeten zijn, zijn ongetwijfeld heel goddeloos, omdat ze krankzinnig zijn en in veel gevallen de persoonlijkheid van een goddeloze geest vertonen. Maar veel van de bezeten mensen in de Schrift worden niet als slechte mensen beschreven. Ze zijn doof, stom of blind totdat de demon wordt uitgedreven, en dan zijn ze in orde. Of ze gedragen zich meestal vrij normaal en gaan zelfs naar de synagoge, maar dan gaan ze zich in een bepaald geval misdragen, wanneer de demon zich ongemakkelijk voelt door de aanwezigheid van Jezus of iets dergelijks.

Ik weet zeker dat veel mensen die door demonen bezeten zijn ook goddeloos zijn. Maar de Bijbel geeft niet noodzakelijk aan dat bezetenheid door demonen iets met goddeloosheid te maken heeft. Het heeft eerder te maken met het feit dat iemand slachtoffer is. Er was een jongetje uit wie Jezus een demon uitdreef. Hij zei tegen zijn vader:

Hoe lang is hij al zo?

Hij zei:

En Hij vroeg aan zijn vader: Hoelang is het al dat dit hem overkomt? En hij zei: Van jongs af aan.

MARKUS 9:21

Het kan beslist niet de goddeloosheid van het kind zijn geweest waardoor hij door een demon bezeten raakte. Ook wordt hij niet als een slechte jongen beschreven wanneer hij door een demon bezeten is. Zijn probleem is dat de demon hem in het vuur en in het water werpt en hem probeert te doden. Demonen zijn kwelgeesten van mensen. Ze

beïnvloeden mensen ongetwijfeld ook op slechte manieren, maar soms kwellen ze hen alleen maar. Maria Magdalena had zeven demonen, maar we hebben geen enkel bewijs dat ze een slecht mens was.

De reden waarom Maria Magdalena volgens de traditie als een slecht mens, en misschien als een prostituee, werd beschouwd, is dat in het vorige hoofdstuk deze zondige vrouw wordt genoemd. Aan het einde van hoofdstuk 7 hebben we deze niet bij name genoemde zondige vrouw, die Jezus' voeten met haar tranen wast en ze met haar haren afdroogt. Vervolgens wordt in hoofdstuk 8 Maria Magdalena voor het eerst in de Schrift bij name genoemd. Die opvatting is alleen ontstaan doordat haar naam in hoofdstuk 8 zo dicht bij het verhaal over de zondige vrouw in hoofdstuk 7 wordt genoemd. Lukas legt echter helemaal geen verband tussen hen. Alleen het feit dat deze passages dicht bij elkaar staan, heeft sommigen er blijkbaar toe aangezet zo over Maria Magdalena te denken.

Ze wordt natuurlijk een heel nauwe metgezel van de apostelen. We zouden misschien graag meer willen weten over haar achtergrond, over hoe ze Jezus ontmoette en hoe ze eraan toe was voordat de demonen werden uitgedreven. Maar daar wordt ons eigenlijk niets over verteld. Alleen in dit ene vers wordt ons verteld dat ze door demonen bezeten was geweest. Alle andere verwijzingen richten zich eigenlijk niet zozeer op haar verleden.

4

Johanna, Susanna en hun ondersteuning

Over deze andere vrouwen, Johanna, de vrouw van Chusas, de rentmeester van Herodes, en Susanna, weten we heel weinig. Er is een Johanna die blijkbaar samen met enkele andere vrouwen bij het kruis en bij het graf was, misschien bij het lege graf. Dit kan dezelfde Johanna zijn. Wat ons hier over haar wordt verteld, is dat ze de vrouw van Chusas is, die de rentmeester van Herodes was. De rentmeester van Herodes zou deel hebben uitgemaakt van de hofhouding van Herodes, als een van de dienaren van Herodes.

Vrijwel alle uitleggers geloven dat de hoveling wiens zoon Jezus aan het einde van Johannes hoofdstuk 4 genas, op de een of andere manier een rentmeester of dienaar van Herodes was. Hij wordt in Johannes hoofdstuk 4 een hoveling genoemd, en men denkt dat een hoveling iemand zou zijn die aan het hof van Herodes verbonden was. Het is louter speculatie, maar sommigen hebben gedacht dat deze Chusas misschien die hoveling was. We weten niet hoeveel mensen uit de kring van Herodes Jezus volgden of contact met Jezus hadden. Maar we kennen er één: de hoveling wiens zoon stervende was en die door Jezus werd genezen. Het kan zijn dat Johanna de vrouw van die hoveling is en Jezus dankbaar is omdat Hij haar zoon heeft genezen. Haar zoon stond op een bepaald moment op het punt te sterven en werd door Jezus genezen.

Al deze vrouwen hadden, wat er verder ook over hen gezegd kan worden, door de bediening van Jezus een of andere weldaad ontvangen. Net als de zondige vrouw in het vorige hoofdstuk hadden zij zoveel barmhartigheid ontvangen en hadden zij daarom ook veel lief. Zij toonden hun liefde voor Hem door Zijn beweging te ondersteunen. Waarschijnlijk ondersteunden hun giften ook de apostelen. Omdat die hun werk hadden verlaten, moesten ze door God onderhouden worden en leefden ze eigenlijk vrijwel geheel uit geloof. Wanneer je uit geloof leeft, gebeurt het dat iemand die geld heeft, door God bewogen wordt om te helpen. Dit zijn de vrouwen die God ertoe bewoog om de mensen in Jezus' groep en Jezus Zelf te helpen.

5

De gelijkenis van de zaaier

Vers 4 zegt:

Toen nu een grote menigte bijeenkwam en ze van alle steden naar Hem toe kwamen, zei Hij met een gelijkenis:

LUKAS 8:4

Een zaaier ging eropuit om zijn zaad te zaaien. En toen hij zaaide, viel het ene deel langs de weg, en het werd vertrapt en de vogels in de lucht aten het op. En een ander deel viel op de rots, en toen het opgegroeid was, verdorde het door gebrek aan vocht.

LUKAS 8:5-6

En een ander deel viel te midden van de dorens, en de dorens, die mee opgroeiden, verstikten het. En een ander deel viel in de goede aarde en toen het opgegroeid was, bracht het honderdvoudige vrucht voort. Toen Hij dit gezegd had, riep Hij: Wie oren heeft om te horen, laat hij horen.

LUKAS 8:7-8

Wanneer Jezus gelijkenissen vertelde, verborg Hij bepaalde waarheden in een vertrouwd verhaal: diepe waarheden in een tamelijk oppervlakkig verhaal. Een verhaal over een boer die zaad uitstrooit, waarbij elk van die zaadjes een ander lot ondergaat, afhankelijk van de kwaliteit van de grond waarop het valt, is een heel alledaags, doorsnee verhaal. Er zit niet echt een plot in. Het is geen verhaal dat je meesleept omdat er een bepaalde verhaallijn in zit of omdat er personages zijn die je boeien. Het vertelt gewoon over een boer die zaad uitstrooit, waarvan een deel opkwam en een deel niet. Einde verhaal. Nou, dat was me een succes. Dat is een klassieker. Ik kan niet wachten tot de film uitkomt.

En toch bevat het, hoewel het een heel eenvoudig en alledaags verhaal is, een diepzinnige les. Dat is wat een gelijkenis is. Een diepzinnige geestelijke waarheid wordt verpakt in een heel gewoon soort verhaal uit het dagelijks leven. Toch is die diepzinnige waarheid helemaal niet zichtbaar in het verhaal. Dat wil zeggen: de menigten die Hem dit onderwijs hoorden geven, zouden er eigenlijk niet veel uit kunnen halen. Ze zouden zeggen: „Oké, dus een boer strooide zaad uit. Dat begrijp ik. Ik kan het me voorstellen. Daar verderop is er op dit moment zelfs een boer mee bezig, terwijl we hierover praten. Hij strooit zaad uit. Het zaad valt op verschillende soorten grond. Er gebeuren verschillende dingen mee. Dus wat is de clou?” Er is geen clou. Dat is het verhaal.

6

Waarom Jezus in gelijkenissen sprak

Met andere woorden, de gemiddelde persoon die naar Jezus luisterde, zou zeggen: „Hè?” Ze zouden Zijn boodschap niet begrijpen. Daarom vroegen de discipelen in vers 9 aan Jezus:

En Zijn discipelen vroegen Hem: Wat betekent deze gelijkenis?

LUKAS 8:9

En Hij zei:

Hij zei: Aan u is het gegeven de geheimenissen van het Koninkrijk van God te kennen, maar tot de anderen spreek Ik in gelijkenissen, opdat zij niet zien, ook al zien zij, en niet begrijpen, ook al horen zij.

LUKAS 8:10

Dit is een sterk verkorte versie van dit gesprek tussen Jezus en Zijn discipelen. In Mattheüs 13 hebben we de gelijkenis van de zaaier, gevolgd door dit gesprek. Maar de discipelen komen in Mattheüs 13 daadwerkelijk naar Jezus toe en zeggen:

En de discipelen kwamen naar Hem toe en zeiden tegen Hem: Waarom spreekt U tot hen door gelijkenissen?

MATTHEÛS 13:10

Daarmee bedoelen ze: „Dit is eigenlijk geen goede strategie. Ze begrijpen niet waar U het over hebt. Waarom gebruikt U deze verhalen die verhullen wat U zegt, wat het dan ook mag zijn? Zelfs wij weten niet wat het betekent. Wat betekent dit?”

Hij zei:

Hij antwoordde en zei tegen hen: Omdat het u gegeven is de geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen te kennen, maar aan hen is het niet gegeven.

MATTHEÛS 13:11

Hij haalt daar inderdaad Jesaja aan:

Ze kijken, maar zien het misschien niet, en ze horen, maar begrijpen het misschien niet.

Dat is iets korter dan het in Mattheüs wordt aangehaald:

En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld die zegt: Met het gehoor zult u horen, maar beslist niet begrijpen; en ziende zult u zien, maar beslist niet opmerken.

MATTHEÛS 13:14

Maar het punt is dat Jezus dit doelbewust verhult. Ze zullen iets zien en horen, maar ze zullen niet doorzien of begrijpen wat ze horen. Daarom gebruik Ik gelijkenissen, zodat ze dat niet zullen doen.

Toen ik als kind naar de zondagsschool ging, werd mij altijd verteld dat gelijkenissen bedoeld waren om geestelijke waarheden te illustreren en te verduidelijken. Nou, misschien zouden ze voor de juiste luisteraars verhelderend zijn, voor degenen die de uitleg van Jezus horen. Maar voor de gemiddelde luisteraar waren ze helemaal niet verhelderend. Ze verhulden de waarheid. Ze zorgden ervoor dat de mensen het niet te weten kwamen.

7

God deelt Zijn geheimen met wie Hem vrezen

Dit roept vragen op. Waarom deed Jezus dat? Wilde Hij niet dat mensen Zijn boodschap kenden? Blijkbaar niet iedereen. Dit waren de geheimenissen van het Koninkrijk van God. God deelt Zijn geheimen niet met iedereen. In Psalm 25 staat:

Vertrouwelijk gaat de HEERE om met wie Hem vrezen, Zijn verbond maakt Hij hun bekend.

PSALMEN 25:14

In de Engelse Bijbelvertaling waarop deze uitleg is gebaseerd, wordt hier gesproken over „het geheim van de HEERE”. Ook Job spreekt over vertrouwelijke omgang met God:

Was ik maar zoals in de dagen van mijn jeugd, toen de vertrouwelijke omgang met God over mijn tent was.

JOB 29:4

Gregg leidt hieruit af dat God Zijn geheimen met bepaalde mensen deelt. Bij de profeet staat:

Voorzeker, de Heere HEERE doet niets tenzij Hij Zijn geheimenis heeft geopenbaard aan Zijn dienaren, de profeten.

AMOS 3:7

Gods geheimen zijn niet voor iedereen bestemd. Niemand vertelt zijn geheimen aan iedereen, want dan zijn het geen geheimen meer. Iemand moet erbuiten worden gehouden, anders is het geen geheim als iedereen het weet. God heeft geheimen, geheimenissen van het Koninkrijk van God. Dit is Zijn geheime strategie. Hij valt vijandelijk gebied binnen, het koninkrijk van de duivel, en Hij brengt Zijn Koninkrijk om dat te verdringen. Hier is een oorlog gaande. We gaan onze strategie niet op de

voorpagina's van de krant bekendmaken. We gaan haar vertellen aan de vertrouwde kameraden binnen deze beweging. Voor de rest houden we haar verborgen. En dus verberg Ik de geheimen voor hen, maar geef Ik ze aan jullie.

8

Gelijkenissen trekken oprechte zoekers aan

Dan blijft er nog steeds een vraag onbeantwoord. Als U niet wilt dat ze het weten, waarom spreekt U dan überhaupt tot hen? Waarom vertelt U hun zelfs verhalen? U zou het ook verborgen kunnen houden door Uw mond stijf dicht te houden en hen helemaal niet toe te spreken. Op die manier zou U een geheim heel goed kunnen bewaren. Waarom vertelt U hun een verhaal dat in feite de mogelijkheid biedt om het geheim prijs te geven, ook al begrijpen ze het niet?

Hij legt dat niet uit, maar we kunnen zien wat de reden is. Nog niet al Zijn discipelen waren uit de bevolking bijeengebracht. In de menigten bevonden zich mogelijke discipelen. Mensen die mogelijk discipelen zouden worden, hongerden naar het Koninkrijk van God. En als Jezus zei: „Zo is het Koninkrijk van God”, en ze begrepen het niet, dan zouden ze niet zomaar zeggen: ‘Ach ja, ik denk dat ik het Koninkrijk van God nooit zal begrijpen. Ik ga nu naar huis.’ Nee, ze zouden zeggen: ‘Ik ga uitzoeken waar Hij het over heeft.’ Ze zouden naar Hem toe komen en het Hem vragen. Iedereen die Zijn beweging werkelijk serieus nam, zou Hem niet met zo’n onduidelijkheid laten weggkomen. Ze zouden naar Hem toe komen en zeggen: ‘Vertel ons wat dit betekent.’

Maar iemand die Hem ermee zou laten weggkomen en Hem nooit zou vragen wat het betekent, is niet uit het juiste hout gesneden. Zo iemand geeft toch niet genoeg om het Koninkrijk. Die zegt gewoon: ‘Ik denk dat deze man niets diepzinnigs zegt. Deze man praat alleen maar over landbouw. Dat weet ik al mijn hele leven. Wat heeft het voor zin om deze man te volgen? Waarom zou ik naar Hem luisteren? Hij had het over het Koninkrijk van God. Nou, ik weet niet eens wat dat is, en het kan me ook niet zoveel schelen. Ik ga naar huis. Ik heb wel wat beters te doen. Ik moet eten koken en op de kinderen passen.’

Maar degenen die zeiden: ‘Nee, het Koninkrijk van God. Hij heeft het over het Koninkrijk van God. Ik weet niet wat dat is. Ik weet niet wat Hij zegt. Maar ik laat Hem niet weggkomen. Ik laat Hem niet gaan voordat Hij mij zegent. Ik ga hiermee worstelen. Ik zal zorgen dat Hij het mij vertelt’—mensen die er zó sterk mee bezig waren, aan hen vertelde Hij het.

9

Discipelen krijgen de uitleg

In Markus 4, vers 34—waar ook deze gelijkenis van de zaaier staat—lezen we over Zijn spreken tot de menigte:

en zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet, maar Hij verklaarde alles aan Zijn discipelen als zij alleen waren.

MARKUS 4:34

Bedenk dat ‘discipelen’ niet alleen op apostelen slaat. Iedereen die in Zijn woorden bleef, was een discipel. Daarom kunnen het er heel veel zijn geweest. We weten dat het er in hoofdstuk 10 minstens 70 waren. Op bepaalde momenten kan er een veel groter aantal echte discipelen zijn geweest.

Zij werden uit de menigte geselecteerd. De mensen in de menigte waren geen discipelen en zij zouden Zijn geheimen niet te weten krijgen. Hij zou de strategieën van Zijn beweging en Zijn onderneming niet met hen delen. Zij stonden aan de verkeerde kant. Zij waren de vijand. Maar sommigen onder hen zouden mogelijk naar Zijn kant kunnen overlopen. Daarom wekt Hij hun nieuwsgierigheid door een verhaal te vertellen. Hij zegt: ‘Zo is het Koninkrijk van God’, maar uit het verhaal wordt helemaal niet duidelijk hoe het Koninkrijk is.

Dit zou een scheiding aanbrengen tussen twee soorten mensen. Aan de ene kant waren er mensen die min of meer onverschillig stonden tegenover het Koninkrijk van God en besloten dat Hij niets diepzinnigs te zeggen had. Aan de andere kant waren er degenen

die wisten: ‘Hier zit meer achter. Hij zegt niet duidelijk alles wat Hij bedoelt, maar Hij spreekt over het Koninkrijk van God, en ik kan het me niet veroorloven te negeren wat Hij zegt. Ik wil in dat Koninkrijk zijn.’

Zo zouden mensen Zijn discipelen worden, aangetrokken door dit soort reclame, door deze gelijkenissen. Ze wisten dat ze het niet begrepen, maar wilden het wel begrijpen. En degenen die dat niet wilden, nou, die verdienden het niet om het te weten. Ze waren de waarheid niet waard als ze die niet genoeg liefhadden om haar verder na te jagen. Dus zouden ze horen zonder te begrijpen. Ze zouden zien zonder waar te nemen. Dat was prima. Als ze niet het soort mensen waren dat het móést weten, hoefden ze het niet te weten. Als ze de waarheid niet liefhadden, waren ze haar niet waard.

10

Het zaad en de verharde weg

Nu vers 11:

Dit is de gelijkenis: Het zaad is het Woord van God.

LUKAS 8:11

Hij legt het uit:

Het zaad is het Woord van God.

In de versie van Mattheüs, in hoofdstuk 13, is het het woord van het Koninkrijk. Ik denk dat het in Markus 4 alleen het woord is. Dit zijn natuurlijk gewoon verschillende manieren om hetzelfde te zeggen: het woord, het Woord van God, het woord van het

Koninkrijk, de boodschap van het Koninkrijk. Dat is wat het zaad is. De boodschap van het Koninkrijk wordt door Jezus verkondigd. Hij strooit zaad uit. Hij strooit Zijn woord uit over heel Israël.

Zij bij wie langs de weg gezaaid wordt, zijn zij die het horen; maar daarna komt de duivel en neemt het Woord uit hun hart weg, opdat zij niet geloven en zalig worden.

LUKAS 8:12

Met de wegkant worden de paden langs de akkers bedoeld. Op een boerderij moeten de arbeiders ergens kunnen lopen, en ze willen de planten niet vertrappen. Daarom zijn er bepaalde looppaden aangewezen om door de akkers te gaan, naar de verschillende delen van de akkers, om te doen wat er gedaan moet worden.

Deze paden zouden zaad niet goed opnemen, omdat er voortdurend overheen wordt gelopen en ze worden vastgestampt. Ze zijn hard. Ze zijn hard geworden doordat er regelmatig overheen wordt gelopen, waardoor het zaad niet goed doordringt. Wanneer zaad zomaar wordt uitgestrooid, valt een deel ervan daar neer en schiet het geen wortel, dus eten de vogels het op. Dat is als de komst van de duivel, want het zaad is niet doorgedrongen.

In de versie van Mattheüs zei Jezus dat dit degenen zijn die het woord horen en het niet begrijpen. Omdat ze het niet begrijpen, ruikt de duivel het weg. Het dringt duidelijk niet door. Ze weten niet wat ze horen en doen er blijkbaar niets mee. Als ze er niet genoeg om geven, verdwijnt het gewoon uit hun gedachten. De duivel ruikt het weg, opdat ze niet zullen geloven en behouden worden.

11

Rotsgrond, dorens en afvalligheid

Maar het zaad op de rots — in Mattheüs staat rotsachtige grond, wat erop wijst dat er misschien een dun laagje aarde boven op een rots ligt — dringt de aarde binnen, maar kan niet in de rots doordringen. De aarde is voldoende om het te laten ontkiemen en

opkomen, maar de rots is te hard voor de wortels om erin door te dringen. Het kan dus geen vocht opnemen van onder de rotslaag, en daar is geen vocht. Dan komt de zon op en doodt het.

Hij zegt dat dit degenen zijn die het Woord horen en het in het begin korte tijd met blijdschap aannemen.

Zij bij wie op de rots gezaaid wordt, zijn zij die het Woord met vreugde ontvangen, wanneer zij het gehoord hebben. Maar dezen, die maar voor een bepaalde tijd geloven, hebben geen wortel, en in een tijd van verzoeking worden zij afvallig.

LUKAS 8:13

Let erop dat ze een tijdlang geloven. Zijn ze behouden of niet? Kun je een tijdlang geloven en later niet meer geloven? Als dat zo is, wat is dan je toestand? Als je een tijdlang gelooft, ben je dan behouden? Blijkbaar wel, want de laatste regel van vers 12 zegt dat de eerste groep niet gelooft. Als ze dat wel deden, zouden ze geloven en behouden worden. Behouden worden is een gevolg van geloven. Deze mensen geloven wel een tijdlang, dus zijn ze een tijdlang behouden. Maar daarna vallen ze af wanneer er verzoeking of beproeving komt.

Vers 14:

En bij wie het zaad in de dorens valt, dat zijn zij die het hebben gehoord, maar die gaandeweg door de zorgen en rijkdom en genietingen van het leven verstikt worden en geen vrucht dragen.

LUKAS 8:14

Dit zaad valt daadwerkelijk op grond die veelbelovend lijkt. Deze mensen kunnen daadwerkelijk groeien en vrucht voortbrengen, maar ze worden verstikt door dingen die er niet hoeven te zijn en er niet zouden moeten zijn: de zorgen, rijkdom en

genoegens van het leven. Die dingen leiden af van het Koninkrijk, en uiteindelijk worden mensen meegetrokken in wereldsgezindheid. In feite vallen ze terug in wereldsgezindheid.

Dit is niet noodzakelijk dezelfde categorie als degenen die afvallen vanwege beproeving of verdrukking — zoals Mattheüs het verwoordt: verdrukking en vervolging — want het Woord veroorzaakte dat de tweede categorie afviel. Hier gaat het om de aantrekkingskracht van de wereld. Tegenstand vanuit de wereld zorgt ervoor dat sommigen afvallen, en de verlokking van de wereld zorgt ervoor dat anderen afvallen. Maar hoe dan ook brengen ze de vrucht van het Koninkrijk niet voort.

12

Goede aarde en een ontvankelijk hart

Maar over het zaad dat op de goede grond viel, zegt Hij:

En waar het zaad in de goede aarde valt, dat zijn zij die het Woord horen, het in een oprecht en goed hart vasthouden, en in volharding vruchten voortbrengen.

LUKAS 8:15

Het is duidelijk dat de toestand van de grond de toestand van het hart is. De goede grond is een goed hart. De andere soorten grond zijn andere toestanden van het hart: harde harten, oppervlakkige harten, wereldse harten. Maar het zaad dat goede vrucht voortbrengt, dat voortbrengt wat een gewas hoort voort te brengen, is goed zaad op een goed en edel hart. Ze dragen vrucht met volharding. Het woord 'geduld' betekent volharding. Ze moeten dus tegenspoed verdragen. Ze gaan door de verdrukking heen waar de tweede groep doorheen ging, maar vallen daardoor niet af. Ze doorstaan die, volharden erin en dragen vrucht.

Let erop dat sommige mensen een goed en edel hart hebben wanneer het Woord wordt verkondigd. Dit roept vragen op over totale verdorvenheid. Hoe kan iemand die nog niet behouden is en het Evangelie nog niet heeft gehoord, een goed en edel hart

hebben, als iedereen zo verdorven is dat mensen het niet kunnen aannemen? Jezus geeft niet aan dat het wonder hier uitsluitend in het zaad ligt. Het ligt ook in de grond. De grond moet de juiste soort grond zijn, wil bekering plaatsvinden en vrucht worden voortgebracht. Hij gaat ervan uit dat sommige harten al in die toestand verkeren voordat het zaad wordt gezaaid, zelfs voordat ze het Evangelie horen. Dit gaat over de toestand waarin het Evangelie hen aantreft, niet over de toestand die het in hen tweebrengt. Dat levert dus ernstige problemen op. Deze gelijkenis levert op verschillende manieren problemen op voor totale verdorvenheid, volharding en dat soort zaken. Maar in dat opzicht is ze net als de rest van de Bijbel, die eveneens ernstige vragen oproept over die leerstellingen.

13

Het licht dat uiteindelijk openbaar wordt

Vers 16:

En niemand die een lamp aansteekt, plaatst er een vat overheen of zet hem onder een bed, maar hij zet hem op een standaard, opdat zij die binnenkomen, het licht kunnen zien. Want er is niets verborgen wat niet openbaar zal worden; en er is niets geheim wat niet bekend zal worden en in de openbaarheid komen. Let er dan op hoe u luistert, want wie heeft, aan hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, ook wat hij denkt te hebben, zal van hem afgenomen worden.

LUKAS 8:16-18

Het is niet helemaal duidelijk hoe Hij de lamp en de kandelaar opvat. Het is duidelijk dat Hij een punt maakt dat iedereen begrijpt. Je steekt geen lamp aan om het licht aan het oog te onttrekken of tegen te houden, bijvoorbeeld door er iets ondoorzichts overheen te zetten. Je steekt een lamp aan om haar zichtbaar te laten zijn. Misschien

reageert Hij op het feit dat Hij een lamp is. Zijn onderwijs is een licht. Maar Hij lijkt er een korenmaat overheen te zetten door het in gelijkenissen te verpakken, zodat de mensen het niet zien. Ze zien wel, maar nemen niet waar.

Hij zou kunnen zeggen: 'Als het erop lijkt dat Ik dat aan het doen ben, bedenk dan dat mensen zoiets eigenlijk niet doen. Dus zo zal het uiteindelijk niet werkelijk uitpakken. Ik ben wel degelijk van plan het licht voor iedereen te laten schijnen. Alles wat verborgen is, zal op een bepaald moment geopenbaard worden. Ik openbaar het op dit moment alleen niet aan deze mensen.' Het kan vreemd lijken om zo'n korenmaat over het licht te zetten. Normaal gesproken zou je willen dat het licht gezien wordt, en het zal ook gezien worden. Er is niets verborgen dat niet geopenbaard zal worden. Maar dit is daarvoor niet het moment. Hij spreekt mogelijk over de boodschap van het Koninkrijk als het licht. Dat licht wordt nu geopenbaard of blijft verborgen onder de korenmaat van deze gelijkenissen, die het aan het oog onttrekken. In dat geval zegt Hij dat de tijd zal komen waarop het voor iedereen duidelijk genoeg is. Op dit moment kan er een korenmaat over het licht staan, maar wat verborgen is, zal uiteindelijk geopenbaard worden. En Hij zegt:

Wie iets heeft, zal meer krijgen, en wie niets heeft, zal zelfs kwijtraken wat hij denkt te hebben.

Wat? Licht, kennelijk.

Wie al enig licht heeft, wie al ontvankelijk genoeg is voor een klein beetje licht, staat ervoor open om meer te ontvangen. Daarom zouden degenen in de menigte die in staat waren discipelen te zijn, naar Hem toe komen en meer licht zoeken. Ze hadden al een beetje licht. Het waren al goede mensen. Ze hadden al een goed en eerlijk hart, of een edel en goed hart. Het waren al mensen die enkele stappen hadden gezet in de richting van het verlangen naar het Koninkrijk en het zoeken naar licht. Omdat ze door het Oude Testament een beetje hadden ontvangen, zullen ze dus meer ontvangen.

Maar degenen die door het Oude Testament zelfs helemaal geen licht hebben ontvangen, degenen die geen aandacht hebben geschonken, degenen die zich nergens om bekommeren, degenen die zonder licht zijn, van hen zal zelfs worden afgenomen wat ze denken te weten. Kennis zal toenemen bij degenen die genoeg gezond verstand hebben gehad om die in het verleden na te streven en er een beetje van hebben. Hij

heeft meer voor hen. Degenen die haar niet hebben omdat ze haar nooit hebben nagestreefd en niet op waarde hebben geschat, zullen niet méér krijgen. Sterker nog, uiteindelijk zullen ze verliezen wat ze hebben.

14

Jezus' ware moeder en broers

En sommigen berichtten Hem: Uw moeder en Uw broers staan buiten en willen U zien.

LUKAS 8:20

Dit verhaal wordt ook verteld door Mattheüs en Markus. Het interessante aan de versie van Markus is dat er een voorgeschiedenis bij hoort. We vinden dit verhaal in Markus 3:31-35. In vers 31 staat dat Zijn broers en Zijn moeder kwamen, maar er staat niet waarvoor ze kwamen. Ze wilden Hem zien, maar er staat niet waarover ze Hem wilden spreken. En Hij liet hen niet bij Zich komen, wat nogal onbeleefd lijkt. Zelfs vreemden konden vaak bij Hem komen voor wat ze wilden. Waarom konden Zijn moeder en broers dat niet? Wat was daar aan de hand?

De voorgeschiedenis staat enkele verzen eerder in Markus 3. In Markus 3:20 en 21 staat:

En zij kwamen thuis; en er kwam opnieuw een menigte bijeen, zodat zij zelfs geen brood konden eten. En toen Zijn verwanten dat hoorden, gingen zij eropuit om Hem tegen te houden, want zij zeiden: Hij is buiten Zichzelf.

MARKUS 3:20-21

Deze mensen moeten Zijn moeder en broers zijn, want anders horen we nooit meer iets over deze mensen. Zijn eigen mensen gingen eropuit om Hem onder hun hoede te nemen. Hij is gek geworden. We moeten Hem meenemen en Hem wat rust en ontspanning geven. Hij slaapt niet. Hij eet niet. Hij neemt geen tijd om te eten. Hij is een fanaticus. We moeten Hem naar een deprogrammeur brengen en Hem weer op het

normale pad krijgen. Laten we Hem gaan halen en Hem laten genezen van die waanideeën waarmee Hij bezig is. Dat was kennelijk de opdracht waarmee de moeder en broers van Jezus kwamen om Hem op te halen.

Je zou kunnen vragen: waarom zou Maria, die wist dat Hij de Zoon van God was, denken dat Hij gek was? Ze is een Joodse moeder, toch? Ze zal bezorgd zijn om haar Zoon. Zelfs Johannes de Doper wist dat Hij de Messias was, maar had zijn momenten waarop hij zoiets had van: 'Jezus, U doet dit niet op de juiste manier.' Een moeder die ziet dat haar Zoon niet eet, niet slaapt, voortdurend door mensen omstuwd wordt en Zichzelf uitput, denkt ongetwijfeld: 'Hij heeft een moeder nodig. Hij heeft iemand nodig die Hem apart neemt en Hem wat rust en ontspanning geeft.'

Misschien dacht ze niet dat Hij gek was, maar ze vond het wel uit balans. Zijn broers waren niet eens gelovigen. Misschien waren er ook andere mensen uit Zijn woonplaats bij die Hem kenden, of familieleden. Hoe dan ook, dit zou verklaren waarvoor ze daar waren en waarom Jezus hen niet bij Zich liet komen. Ze waren daar niet met een door God gegeven opdracht die voortkwam uit oprechte barmhartigheid. Ze waren daar om zich te verzetten tegen wat Hij deed, om het te dwarsbomen. Hij wist dat.

Daarom zei Hij:

En Hij antwoordde hun en zei: Wie is Mijn moeder, of wie zijn Mijn broers?

MARKUS 3:33

Hij stelt die vraag niet in Lukas, maar wel in Markus en Mattheüs:

Wie zijn Mijn moeder en broers? Zijn dat niet de mensen hier om Mij heen die de wil van Mijn Vader doen?

Dat is logisch. Een moeder is iemand die zich aan je vader heeft onderworpen. Je broers zijn kinderen die zich aan je vader hebben onderworpen. De vader is het hoofd van het gezin. Daarom zijn Mijn moeder en broers degenen die tot het huisgezin van Mijn Vader behoren, degenen die de wil van Mijn Vader doen. Deze mensen doen dat niet. Mam gehoorzaamt Mijn Vader op dit moment niet. Mijn Vader is God, en zij is

niet op pad in opdracht van God. Zij begrijpt het niet. Ik ben op pad in opdracht van God. Zij niet. Mijn broers ook niet. Wanneer zij dat doen, zijn zij niet Mijn broers en moeder. Mijn familie bestaat uit degenen die de Vader gehoorzamen.

Het is interessant dat sommige mensen bij hun uitleg van de gelijkenis van de schapen en de bokken, waarin Jezus zei:

En de Koning zal hun antwoorden: Voorwaar, Ik zeg u: voor zover u dit voor een van deze geringste broeders van Mij gedaan hebt, hebt u dat voor Mij gedaan.

MATTHEÛS 25:40

Sommige mensen leggen Zijn broers uit als de Joden. Zij denken dat dit een oordeel over de volken is, de heidense volken, op grond van hoe goed of slecht zij de Joden, de broeders van Jezus, hebben behandeld. Maar hoe vreemd zou het zijn als Jezus naar de Joden zou verwijzen als Zijn broeders, terwijl Hij zelfs deze Joden, Zijn moeder en broers, niet Zijn broeders noemt. Nee, Hij zegt: „Mijn broeders worden niet bepaald door genetische, biologische of raciale verwantschap.” De uitdrukking „Mijn broeders” is een geestelijke aanduiding. Degenen die zich aan Mijn Vader onderwerpen, degenen die zich, net als Ikzelf, bezighouden met de dingen van Mijn Vader, zijn Mijn broers en Mijn zussen en Mijn moeders. Hij lijkt hen dus te verstoten.

15

Maria heeft geen voorkeurspositie

Trouwens, rooms-katholieken geloven dat wij tot Maria moeten bidden, omdat zij zeggen dat Jezus het druk heeft en niet aan alle gebeden aandacht kan schenken. Zo zeggen ze het niet, maar ze zeggen wel dat Hij een gebed dat Zijn moeder bij Hem brengt, beslist nooit zou afwijzen. Daarom proberen we haar medeleven te winnen. Zij heeft dat soort moederlijk meegevoel dat Jezus, omdat Hij een man is, niet heeft. Dus praat je met Mam, en zij zal voor jou met Jezus praten. Dat is precies waarvoor de gebeden tot Maria bedoeld zijn. Het idee is dat Jezus veel, veel meer open zal staan voor verzoeken van Zijn moeder dan voor verzoeken van andere mensen. Zijn moeder

wordt blijkbaar gezien als iemand die meer meegevoel heeft of beter bereikbaar is dan Hij. Dus praten we met haar, en dan worden onze gebeden verhoord, omdat Hij haar niets kan weigeren.

Ik heb rooms-katholieken zelfs horen zeggen: „Jezus zou een verzoek van Zijn moeder beslist nooit afwijzen.” Echt? Wanneer heeft Hij volgens wat er opgetekend staat ooit haar verzoek niet afgewezen? Toen zij in Johannes hoofdstuk 2 naar Hem toe kwam en zei:

En toen er een tekort aan wijn ontstond, zei de moeder van Jezus tegen Hem: Zij hebben geen wijn meer.

JOHANNES 2:3

zei Hij:

Jezus zei tegen haar: Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijn uur is nog niet gekomen.

JOHANNES 2:4

Later veranderde Hij water in wijn, maar Hij deed het niet vanwege haar. Hij hield Zich bezig met de wil van Zijn Vader, niet met die van Zijn moeder. Toen zij de leiding wilde nemen, zei Hij in feite: „Wat hebben jouw belangen met Mij te maken?” Het is niet zo dat Hij haar een bijzondere voorkeursbehandeling gaf omdat zij Zijn moeder was.

Er was een moment waarop een van de vrouwen in de menigte het uitriep — we komen dat later in Lukas tegen:

Het gebeurde, toen Hij deze dingen sprak, dat een vrouw uit de menigte haar stem verhief en tegen Hem zei: Zalig is de buik die U gedragen heeft, en zijn de borsten waaraan U gezogen hebt!

LUKAS 11:27

Met andere woorden: Maria. Gezegend is Maria. En Hij zei:

Maar Hij zei: Veeleer zijn zij zalig die het Woord van God horen en het bewaren.

LUKAS 11:28

Met andere woorden, degenen die het Woord van God horen en bewaren, zijn meer gezegend dan Maria.

Maria deed dat soms. Uiteindelijk was zij op de dag van Pinksteren met de anderen in de bovenzaal. Het is beslist goed met haar afgelopen. Maar ook zij had haar momenten waarop ze niet wist wat ze ervan moest denken, net zoals Johannes de Doper niet wist wat hij ervan moest denken. Er waren momenten waarop zij de wil van de Vader niet deed. Dit is er een van. Zij vroeg Jezus iets, en Hij zei nee.

Nergens zien we een geval waarin Maria Jezus iets vraagt en Hij ja zegt. Maar meerdere keren komt zij naar Hem toe met de gedachte dat Hij zou moeten doen wat zij in gedachten heeft. Hij zegt: „Nee, bedankt, Ik volg een ander plan. In plaats daarvan doe Ik de wil van Mijn Vader.” Dus dat idee dat Jezus Zijn moeder nooit iets zou weigeren — op welke Schriftuurlijke grondslag berust dat? Op geen enkele. Hij zal het verzoek van Zijn moeder beslist afwijzen als haar verzoeken misplaatst zijn, net zoals Hij dat bij ieder ander zou doen.

Iedereen die de wil van de Vader doet, is wat Hem betreft Zijn moeder, en Zijn broer en zus. Dat wil zeggen dat iedereen evenveel toegang tot Hem heeft als een familielid, of iemand nu lichamelijk aan Hem verwant is of niet. Degenen die lichamelijk aan Hem verwant zijn, zijn niet Zijn broers als zij Zijn Vader niet gehoorzamen.

16

Jezus stilt de storm op het meer

Nu gebeurde het op een zekere dag, in vers 22, dat Hij met Zijn discipelen in een boot stapte en tegen hen zei:

Het gebeurde op een van die dagen dat Hij met Zijn discipelen aan boord van een schip ging. En Hij zei tegen hen: Laten wij overvaren naar de overkant van het meer. En zij voeren weg.

LUKAS 8:22

En zij voeren weg. Maar terwijl zij voeren, viel Hij in slaap. Waarom? Omdat Hij was doorgestaan zonder te slapen of te eten, zoals Markus ons in hoofdstuk 3 vertelt. Hij had slaapgebrek en was dat aan het inhalen. Dus viel Hij in de boot in slaap, kennelijk zelfs heel diep. Want zelfs een storm waardoor de boot vol water liep, maakte Hem niet wakker. Je zou denken dat je wel wakker zou worden als je voeten tijdens een storm nat worden en onder water komen te staan, als je al ergens wakker van zou worden. Maar Hij was heel, heel moe.

Hij viel in slaap.

Toen zij voeren, viel Hij in slaap. En er viel een stormwind neer op het meer, en hun schip liep vol water en zij waren in nood. Zij gingen naar Hem toe, wekten Hem en zeiden: Meester, Meester, wij vergaan! Toen stond Hij op en bestrafte de wind en de golven. En ze gingen liggen en er kwam stilte.

LUKAS 8:23-24

Dat betekent dat ze in gevaar waren.

Nu wordt wat ze werkelijk tegen Hem zeiden in de verschillende evangeliën iets anders weergegeven, maar met dezelfde grondgedachte. Dit verhaal staat in Mattheüs 8 en in Markus 4. In Mattheüs staat dat ze zeiden:

En Zijn discipelen kwamen bij Hem, wekten Hem en zeiden:
Heere, red ons, wij vergaan!

MATTHEÛS 8:25

Het is dus niet alleen:

Meester, meester, we vergaan!

maar:

Red ons, want we vergaan!

Ze roepen om gered te worden. Ze laten Hem niet alleen weten dat ze vergaan.

In Markus gaat het eigenlijk nog verder. In Markus 4:38 zeggen ze:

En Hij lag in het achterschip te slapen op een hoofdkussen; en zij wekten Hem en zeiden tegen Hem: Meester, bekommert U Zich er niet om dat wij vergaan?

MARKUS 4:38

Dat is niet de juiste vraag.

Kan het U dan niets schelen?

Denk je dat het Hem niets kan schelen? Nou, ik weet niet of Hij het prettig vond dat Zijn slaap werd verstoord met zo'n suggestie. Wat, kan het U niets schelen? Bent U onverschillig tegenover onze benarde toestand? Natuurlijk kan het Hem wel iets schelen. Waar is hun geloof? Dat is wat Hij hun zal vragen voordat dit voorbij is. Waar is jullie geloof? Denken jullie niet dat deze dingen Mij iets kunnen schelen?

17

Angst tegenover geloof in Jezus' belofte

Toen stond Hij op en bestrafte de wind en het woeden van het water.

Zij gingen naar Hem toe, wekten Hem en zeiden: Meester, Meester, wij vergaan! Toen stond Hij op en bestrafte de wind en de golven. En ze gingen liggen en er kwam stilte. Hij zei tegen hen: Waar is uw geloof? Maar zij waren bevreesd en verwonderden zich, en zij zeiden tegen elkaar: Wie is Deze toch, dat Hij ook de winden en het water bevel geeft en ze Hem gehoorzaam zijn?

LUKAS 8:24-25

Maar Hij zei tegen de discipelen:

Waar is jullie geloof?

Of iets wat daarop lijkt, want in Mattheüs 8:26 zei Hij:

En Hij zei tegen hen: Waarom bent u angstig, kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee, en er kwam een grote stilte.

MATTHEÛS 8:26

Of in Markus 4:40 zegt Hij:

En Hij zei tegen hen: Waarom bent u zo angstig? Hebt u dan geen geloof?

MARKUS 4:40

Elk van deze evangeliën geeft Zijn uitspraak iets anders weer, maar de inhoud is duidelijk hetzelfde. Hij bestraft hen omdat hun geloof klein is en vraagt hun waarom ze zo bang waren.

Je zou kunnen zeggen: waarom zouden ze niet bang zijn? Jezus sliep. De boot zonk. Ze waren midden op het meer. Waarom zouden ze verwachten dat het goed zou aflopen? Ze hadden Hem nog nooit eerder een storm zien bedwingen. Ze wisten niet dat Hij zoiets kon doen. Er was reden om bang te zijn. Maar hun twijfels hadden te maken met de vraag of het Hem werkelijk iets kon schelen.

En Hij lag in het achterschip te slapen op een hoofdkussen; en zij wekten Hem en zeiden tegen Hem: Meester, bekommert U Zich er niet om dat wij vergaan?

MARKUS 4:38

Dat vroegen ze Hem werkelijk, volgens Markus. En bovendien vertrouwden ze Hem niet. Hij zei:

Het gebeurde op een van die dagen dat Hij met Zijn discipelen aan boord van een schip ging. En Hij zei tegen hen: Laten wij overvaren naar de overkant van het meer. En zij voeren weg.

LUKAS 8:22

In zekere zin is het feit dat Hij zegt:

Laten we naar de overkant van het meer gaan.

een soort garantie dat ze daar zullen aankomen.

18

Roepen om redding en Jezus als Jahweh

Wanneer God je zegt iets te doen, zal Hij het zeker mogelijk maken om dat te doen. Ook als er hindernissen, moeilijkheden of beproevingen op je weg liggen. Als God zegt dat je daarheen gaat, als Hij zegt: 'Laten we daarheen gaan', dan zul je daar aankomen. Ze hadden daar niet aan moeten twijfelen. Ze hadden zich moeten afvragen: hoe komen we daar als Jezus slaapt en de boot vol water staat? Ik weet niet hoe we daar zullen komen, maar ik denk dat Hij weet waar Hij het over heeft. We zullen daar aankomen. Hij heeft het gezegd.

Hun geloof was ongeveer gemiddeld, zoals dat van de meesten van ons waarschijnlijk zou zijn. Het was duidelijk een angstige situatie wanneer je denkt dat je gaat verdrinken, of wanneer het daar in elk geval op lijkt, en Hij slaapt: de ene Persoon die er misschien iets aan zou kunnen doen. Maar wat verwachtten ze dan dat Hij zou doen, als ze niet verwachtten dat Hij de storm tot bedaren zou brengen? Blijkbaar verwachtten ze dat niet, want ze waren geschokt toen Hij het deed. Wat dachten ze dat Hij midden op het meer tijdens een storm zou doen?

En Zijn discipelen kwamen bij Hem, wekten Hem en zeiden:
Heere, red ons, wij vergaan!

MATTHEÛS 8:25

Wat? 'O, ik lig zeker op de reddingsvesten te slapen. Alsjeblieft.' Wat ga je doen?

Ze wisten niet eens wat Hij kon doen, maar ze wisten wel dat Hij Degene was aan Wie ze het moesten vragen. Als iemand je kan helpen, is het Jezus. Wie weet wat Hij achter de hand heeft? Maar dat hoeft je niet te weten. Het enige wat we weten, is Wie Hij is en aan Wie we het moeten vragen. Wanneer je tot God roept, heb je soms zelfs geen idee wat voor oplossing er mogelijk is, zelfs niet wat er voor God mogelijk is. Maar Hij is Degene aan Wie je het moet vragen. Dus vroegen ze:

Red ons!

Hij had inderdaad iets achter de hand. Hij gebod de storm op te houden, en dat gebeurde.

Er stond:

Hij zei tegen hen: Waar is uw geloof? Maar zij waren bevreesd en verwonderden zich, en zij zeiden tegen elkaar: Wie is Deze toch, dat Hij ook de winden en het water bevel geeft en ze Hem gehoorzaam zijn?

LUKAS 8:25

Wie zou het zijn die dat doet, vraag ik me af?

In Psalm 107 lijkt het antwoord op hun vraag te worden gegeven. Vers 23 tot en met 31 zeggen:

Er zijn er die met schepen op zee varen en handeldrijven op de grote wateren. Zij zien de werken van de HEERE en Zijn wonderen in de diepte. Wanneer Hij spreekt, doet Hij een stormwind opsteken, die haar golven hoog opheft. Ze rijzen op naar de hemel, ze dalen neer in de diepe wateren; hun ziel smelt weg van ellende. Zij wankelen en waggelen als een dronken man, al hun wijsheid wordt verslonden. Maar toen zij in hun benauwdheid tot de HEERE riepen, leidde Hij hen uit hun angsten. Hij brengt de storm tot stilte, zodat hun golven zwijgen. Dan zijn zij verblijd, omdat de wateren gestild zijn en Hij hen naar de haven van hun wens leidde. Laten zij de HEERE loven om Zijn goedertierenheid en om Zijn wonderen voor de mensenkinderen.

PSALMEN 107:23-31

terwijl ze doodsbang zijn, die mensen, die zeelieden.

Wie doet dat? Jahweh doet dat.

Dit is een voorbeeld. Het klinkt bijna als het verhaal dat we zojuist hebben gelezen. Deze mensen weten zich geen raad meer. Ze roepen tot God. Ze roepen tot Jahweh, en Hij brengt de storm tot bedaren. De golven worden kalm. Wanneer ze zeggen:

Wie is dit toch, dat zelfs de wind en het water doen wat Hij zegt?

dan staat het antwoord al in hun Schrift: Jahweh. Dat is Wie Hij is. Dat is Wie Jezus is.

19

Jezus bevrijdt de bezetene bij de graven

Dan ontdekken we in vers 26 dat er aan de overkant van het meer, op de plek waar ze naartoe voeren, een belangrijke ontmoeting plaatsvindt met een door demonen bezeten man. Een man die in buitengewone mate door demonen bezeten is. Er zijn veel door demonen bezeten mensen in de Bijbel, maar deze man is een van de ernstigste gevallen die er zijn. Hij is een gek. Hij is krankzinnig. Hij gedraagt zich vreemd. Hij heeft bovennatuurlijke kracht. Hij is woest. Mensen mijden hem omdat hij angstaanjagend is. Hij wordt gekweld. En hij wordt bevrijd.

In vers 26 staat:

En zij voeren verder naar het land van de Gadarenen, dat tegenover Galilea ligt.

LUKAS 8:26

Dat betekent: aan de overkant van het meer, tegenover Galilea.

Toen Hij aan land gegaan was, kwam een man uit de stad Hem tegemoet, die al lange tijd door demonen bezeten was. Hij had geen kleren aan en verbleef niet in een huis, maar in de graf spelonken. Toen hij Jezus zag, viel hij schreeuwend voor Hem neer en zei met luide stem: Wat heb ik met U te maken, Jezus, Zoon van God, de Allerhoogste? Ik bid U dat U mij niet pijnigt. Want Hij had de onreine geest bevolen van de man uit te gaan. Die had hem namelijk vele malen aangegrepen, en men had hem met ketenen en met boeien gebonden om hem in bewaring te houden, maar hij verbrak de boeien en werd door de demon naar de woeste plaatsen gedreven.

LUKAS 8:27-29

Jezus vroeg hem: Wat is uw naam? Hij zei: Legio; want er waren veel demonen in hem gegaan. En zij smeekten Hem dat Hij hun niet zou bevelen in de afgrond te gaan.

LUKAS 8:30-31

Dat is het woord dat Openbaring gebruikt voor de bodemloze put, waar demonen in Openbaring blijkbaar geketend zijn. In de versie van Markus staat dat ze Hem smeekten hen niet het land uit te sturen.

En er was daar een grote kudde varkens aan het weiden op de berg. Zij smeekten Hem dat Hij hun zou toestaan daarin te gaan. En Hij stond het hun toe. En de demonen gingen uit de man weg en gingen in de varkens; en de kudde stortte van de steilte af het meer in, en verdronk. Toen zij die hen weidden, zagen wat er gebeurd was, vluchtten zij en berichtten het in de stad en op het land. Ze gingen op weg om te zien wat er gebeurd was, en ze kwamen bij Jezus en vonden de man van wie de demonen uitgegaan waren, zittend aan de voeten van Jezus, gekleed en goed bij zijn verstand; en ze werden bevreesd. En ook zij die het gezien hadden, vertelden hun hoe de bezetene verlost was.

LUKAS 8:32-36

En heel de menigte uit de omgeving van het land van de Gadarenen vroeg Hem van hen weg te gaan, want zij waren met grote vrees bevangen. Hij ging in het schip en keerde terug. De man van wie de demonen uitgegaan waren, bad Hem of hij bij Hem mocht blijven, maar Jezus stuurde hem weg en zei: Keer terug naar uw huis en vertel wat voor grote dingen God aan u gedaan heeft. En hij ging heel de stad door en verkondigde wat voor grote dingen Jezus aan hem gedaan had.

LUKAS 8:37-39

20

Gadara, Gerasa en de plaats van het wonder

Dit verhaal staat ook in Markus en Mattheüs: Mattheüs 8 en Markus 5. Het eerste waarop ik moet wijzen, is dat er enige discussie bestaat over de locatie en dat er tekstuele verschillen zijn. De Alexandrijnse tekst, die door de meeste moderne vertalingen wordt gebruikt, geeft wat de locatie betreft een andere lezing dan de Textus Receptus, waarop onze tekst is gebaseerd. Hier in vers 26 wordt gezegd dat het het land van de Gadarenen is. In de Alexandrijnse tekst staat het land van de Gerasenen.

Er zijn twee steden: Gerasa, waar de Gerasenen zouden wonen, en Gadara, waar de Gadarenen woonden. Die liggen ongeveer 55 kilometer van elkaar. Het is niet dezelfde stad. Maar sommige handschriften hebben hier en in Markus daadwerkelijk 'de Gerasenen' in plaats van 'de Gadarenen'.

Interessant is dat onze versie in Mattheüs de Gerasenen noemt, maar de Alexandrijnse tekst de Gadarenen. Mattheüs, Markus en Lukas stemmen dus in geen van de teksten met elkaar overeen wat de locatie betreft. In de Textus Receptus noemt Mattheüs de Gerasenen, en noemen Markus en Lukas de Gadarenen. In de Alexandrijnse tekst noemt Mattheüs de Gadarenen, en noemen Markus en Lukas de Gerasenen. Hoe dan ook, er bestaat enige tegenstrijdigheid over de locatie.

Men heeft dit als een probleem beschouwd, omdat Gadara tien kilometer van het meer ligt en Gerasa 64 kilometer van het meer. Toch ontmoette deze man Jezus toen Hij uit de boot stapte, en de varkens renden het meer in toen ze door demonen bezeten raakten. Gadara ligt daar tien kilometer vandaan. Gerasa ligt daar 64 kilometer vandaan. Dit kan beslist niet 64 kilometer van het meer zijn gebeurd, en ook tien kilometer van het meer lijkt zeker ver weg, want dat zou vanaf het meer twee uur lopen zijn. Toch stapte Jezus uit de boot en werd Hij door deze man tegemoetgekomen.

Natuurlijk moeten we beseffen dat er niet staat dat Hij in de stad Gadara was. Hij was in het land van de Gadarenen, dat mogelijk ook het gebied van de Gerasenen was, afhankelijk van hoe groot dat gebied geacht werd te zijn. Het is mogelijk dat de ene stad onder het rechtsgebied van de andere viel, of dat het zoiets als een district was.

Als ik mijn zus bezoek, is ze in Orange County. Mijn ouders wonen eigenlijk in de stad Orange. Maar Irvine, waar mijn zus woont, is niet de stad Orange, hoewel het in dezelfde county ligt. Ik meen dat Santa Ana de hoofdplaats van de county is. Iemand zou kunnen zeggen dat het in de county Santa Ana of in de regio Santa Ana lag. Maar geen van beide plaatsen ligt in Santa Ana. De ene ligt in Orange en de andere in Irvine, maar ze liggen allebei in dezelfde regio.

Afhankelijk van hoe de politieke grenzen in dit gebied liepen — en blijkbaar weet op dit moment niemand zeker hoe dat in die tijd in deze regio zat — is het mogelijk dat de hele regio de regio van Gerasa werd genoemd. Hoewel de stad Gerasa 40 mijl van het meer lag, betekent dat niet dat de hele regio niet de county of de provincie kon zijn die de regio van de Gerasenen werd genoemd. Maar aangezien Gadara vlakbij lag, kunnen de mensen heel goed in het land van de Gerasenen zijn geweest, terwijl het ook het land van de Gadarenen was. We weten het eigenlijk niet. De man was duidelijk niet in de stad. Hij was dichterbij het meer dan bij de stad. Hij was uit de stad verdreven vanwege zijn abnormale en antisociale gedrag. Blijkbaar had hij zijn intrek genomen in een wildernis bij het meer, dicht genoeg bij om Jezus te ontmoeten toen Jezus uit de boot stapte. Er zijn geen ernstige, onoplosbare problemen met dit verschil in locaties, maar het is interessant dat de verschillende evangeliën verschillende locaties noemen.

21

Eén of twee bezeten mannen

Mattheüs noemt ook een verschil. Hij vermeldt dat er twee door demonen bezeten mannen waren. Markus en Lukas noemen er maar één. Omdat dit zo is, hebben sommigen opnieuw gedacht dat er een tegenstrijdigheid is. Mensen zijn altijd op zoek naar bewijzen voor tegenstrijdigheden in de Bijbel. Ze vinden tegenstrijdigheden in de Bijbel waar ze geen tegenstrijdigheden zouden vinden als het niet de Bijbel was, omdat ze er belang bij hebben te bewijzen dat de Bijbel zichzelf tegenspreekt. Ze willen de Bijbel niet geloven. Als dezelfde soorten verschillen voorkwamen in een ander verslag dat niet de Bijbel was, zouden ze daar geen probleem in zien.

Als ik zou zeggen dat ik bij Panera Bread Bijbelstudie gaf aan een groep mensen, en je me later tegen iemand anders hoorde zeggen: ‘Mijn vrouw en ik gingen naar Panera Bread en ik gaf er Bijbelstudie,’ dan zou je twee verschillende verslagen hebben gehoord: in het ene was ik daar, en in het andere waren mijn vrouw en ik daar. Sprak ik mezelf tegen? Natuurlijk niet. Mijn vrouw en ik waren daar, en ik was daar. Ik zou, als ik dat wilde, een volledige lijst kunnen geven van alle mensen die daar waren. Of ik zou kunnen vermelden dat ik daar was, en dan zou ik niet liegen.

Met andere woorden, als daar twee door demonen bezeten mannen waren, dan was daar beslist een door demonen bezeten man, en ook nog een andere. Hier wordt het gesprek beschreven tussen Jezus en één bepaalde door demonen bezeten man. Hij had een vriend, nog een door demonen bezeten man, die zich ook bij hem had gevoegd om in de grafspelonken te wonen. Mattheüs geeft dat detail. De anderen laten het weg. Het is interessanter om over dit specifieke gesprek en deze specifieke ontmoeting te vertellen, en dat is wat Markus en Lukas ons willen vertellen. Mattheüs, die daar op dat moment toevallig bij was, herinnerde zich dat er twee waren.

Iets soortgelijks gebeurde toen we lazen over de engelen bij het graf, toen Jezus opstond. Twee evangeliën noemen een engel. Twee ervan noemen twee engelen. Sommige mensen denken dat dit tegenstrijdig is. Maar als er twee engelen waren, was daar beslist een engel. Degenen die zeggen dat daar een engel was, logen niet. Degenen die zeggen dat er twee waren, vertellen nog meer van het verhaal.

Zo waren er ook de blinde mannen buiten Jericho. Het ene verslag zegt dat er twee blinde mannen waren. Een ander zegt dat er een blinde man was die Bartimeüs heette. Er was een blinde man die Bartimeüs heette, en er was nog iemand van wie ons de naam niet wordt gegeven. Zeggen dat er één is, betekent niet dat er geen twee zijn. Lukas en Markus vertellen ons over deze ene man, maar in Mattheüs 8:28 krijgen we een aanvullend detail. Er waren daar in werkelijkheid twee.

22

Legioen zoekt ondanks de demonen hulp

Deze man had, zoals we zien, een legioen demonen in zich. Hij reageerde op Jezus met dezelfde angst als andere door demonen bezeten mensen. Hij zei:

Pijnig me niet.

Deze man zei niet: 'Pijnig ons niet,' maar de man zelf had blijkbaar het gevoel dat hij gepijnigd zou worden, tenzij de demonen gezamenlijk als één wezen spraken. Het is moeilijk te zeggen, want Jezus zei:

Hoe heet je?

Hij zei:

Jezus vroeg hem: Wat is uw naam? Hij zei: Legio; want er waren veel demonen in hem gegaan. En zij smeeften Hem dat Hij hun niet zou bevelen in de afgrond te gaan.

LUKAS 8:30-31

Misschien was er een woordvoerder van de demonen die in het enkelvoud sprak. Maar er waren veel demonen.

Een legioen is natuurlijk een aanduiding uit het Romeinse leger. Een Romeins legioen bestond uit zesduizend soldaten. Men denkt dat er misschien wel zesduizend demonen in deze man waren. In een van de evangeliën wordt ons verteld dat er ongeveer tweeduizend varkens waren.

Dit is nuttige informatie, want als je de verhalen in de evangeliën met elkaar vergelijkt, zie je dat de man naar Jezus toe kwam rennen:

Toen hij nu Jezus uit de verte zag, snelde hij naar Hem toe en aanbad Hem,

MARKUS 5:6

Maar deze man was een van de zwaarst door demonen bezeten mensen over wie we lezen. Wat betekent dat? Het betekent dat zelfs wanneer iemand door demonen bezeten is, dit hem niet verhindert hulp te zoeken bij Jezus.

Sommige mensen denken dat wanneer iemand door demonen bezeten is, elke gedachte van hem volledig onder de macht van de demon staat. Misschien is dat soms zo. Waarschijnlijk is iemand die ernstig door demonen bezeten is, soms zijn verstand niet meer de baas. Hij is buiten zinnen. Maar dat betekent niet dat iemand die vol demonen zit, niet op een bepaald moment, als hij dat wil, ervoor kan kiezen hulp te zoeken bij Jezus. Deze man deed dat. Het is duidelijk dat de demonen niet naar Jezus toe renden om Hem te zien en Hem te aanbidden. Ze waren niet blij Hem te zien. Ze waren zelfs doodsbang voor Hem. De man wilde echter wel geholpen worden.

Aan het einde van vers 28 staat:

Toen hij Jezus zag, viel hij schreeuwend voor Hem neer en zei met luide stem: Wat heb ik met U te maken, Jezus, Zoon van God, de Allerhoogste? Ik bid U dat U mij niet pijnigt.

LUKAS 8:28

Interessant genoeg staat er in Markus 5:8:

(Want Hij had tegen hem gezegd: Onreine geest, ga uit van deze man!)

MARKUS 5:8

Dat wil zeggen: volgens de Engelse formulering waarop Gregg zijn uitleg baseert, bleef Jezus tegen de geest zeggen:

Ga uit hem weg.

De aangehaalde HSV geeft Markus 5:8 weer als: „Hij had tegen hem gezegd.” Ook Lukas bevestigt in vers 29 dat Hij de onreine geest bevolen had naar buiten te komen. Gregg begrijpt de werkwoordsvorm zo dat Jezus het bevel herhaalde, terwijl

de demonen bleven praten en onderhandelen. Ze zeiden: „Zouden we hier iets kunnen uitonderhandelen?”

23

De demonen onderhandelen over de varkens

De reden dat ik hierop wijs, is dat in de meeste gevallen, wanneer Jezus demonen beval naar buiten te gaan, ze onmiddellijk naar buiten gingen. Hier had Jezus hun bevelen en bleef Hij hun bevelen naar buiten te komen, en toch probeerden ze nog steeds te onderhandelen. Ze probeerden te zeggen:

Pijnig ons alstublieft niet. Stuur ons niet naar de afgrond. Mogen we in die kudde varkens gaan?

Uiteindelijk stemde Hij ermee in dat ze in de zwijnen mochten gaan, en ze vertrokken.

Het is verrassend dat ze, nadat Jezus hun gezegd had te vertrekken, lang genoeg konden blijven waar ze waren om te onderhandelen. Ik denk dat dit laat zien dat er bij bezetenheid door demonen verschillende gradaties zijn. Er zijn verschillende soorten demonen, verschillende rangen van demonen. Sommige zijn al doodsbang bij alleen al de Naam van Jezus. Er zijn demonen die helemaal doordraaien als je het bloed van Jezus noemt. Er zijn andere demonen die zo brutaal zijn dat ze de Naam en het bloed van Jezus vervloeken. Ik heb het horen gebeuren. Sommige bieden meer weerstand dan andere.

Deze man had een legioen in zich. Blijkbaar wisten ze dat ze weg moesten, maar ze gingen niet erg snel weg. Ze dachten misschien dat ze een overeenkomst konden sluiten, en dat lukte hun ook. Waarom liet Jezus hun dat doen? Misschien was Hij ertegen dat die varkens daar waren. Joden horen geen varkens te hoeden. Waarom doen ze dat? Ze horen ze niet te eten. Misschien had Hij geen medelijden met de varkenshoeders.

24

Angst voor Jezus en de bevrijde getuige

Maar toen de mensen kwamen en zagen dat de man van zijn demon bevrijd was, staat er dat ze bang waren. Het is interessant dat ze bang voor hem waren toen hij door demonen bezeten was, maar dat ze nog banger waren toen hij normaal was. Ze waren niet bang voor hem, maar voor Jezus. Ze zagen dat deze man opeens gekleed en goed bij zijn verstand was, en ze werden erg bang.

In dit geval waren ze op een andere manier bang. Aanvankelijk waren ze bang voor het lichamelijke letsel dat de man kon toebrengen. Ze waren duidelijk niet bang voor enig lichamelijk letsel dat hij op dit moment kon toebrengen, nu hij goed bij zijn verstand was. En ze waren al helemaal niet bang voor enig lichamenlijk letsel dat Jezus hun zou aandoen. Waar waren ze bang voor? Het was griezelig.

Er zijn verschillende soorten angst. C.S. Lewis zegt dat als iemand je vertelde dat er een tijger in de kamer was, je bang zou zijn, en terecht. Als iemand je vertelde dat er een geest in de kamer was, zou je waarschijnlijk ook bang zijn als je het geloofde, maar niet om dezelfde redenen. Je zou bang zijn voor een tijger omdat die je zou kunnen doden. Van een geest zou je niet verwachten dat die je zou doden, maar het is gewoon griezelig. Het is het numineuze. Het rijk van het numineuze is dat wat niet van deze wereld is.

Toen ze een man die naar hun weten volkomen gestoord was, nu volkomen normaal zagen, werden ze daar behoorlijk door van hun stuk gebracht. Hoe kon dit? We zagen hetzelfde bij de discipelen in de boot toen ze het meer overstaken. Ze waren doodsbang toen de storm opstak. Toen Jezus de storm tot bedaren bracht, waren ze nog banger. Niet omdat ze in gevaar waren, maar omdat ze dachten: „We bevinden ons hier in de aanwezigheid van iets anders, iets wat we niet helemaal begrijpen, iets waarmee we niet vertrouwd zijn, en we weten niet goed wat we ermee aan moeten.”

Dus vroegen ze Jezus om weg te gaan, en dat deed Hij. De man wilde Jezus als een discipel volgen, maar Jezus dacht: „Ik kan je beter ergens anders voor gebruiken. Ga terug naar je stad en verspreid daar het Evangelie.” Dat deed hij. We weten niet wat er

later, na Pinksteren, van deze man geworden is in de gemeente. Maar ik denk dat de kans groot is dat ze hem hebben opgezocht en dat hij waarschijnlijk deel is gaan uitmaken van de gemeente in die streek. Maar we weten het niet.

25

Jairus en de vrouw met bloedvloeiing

Het resterende verhaal in hoofdstuk 8 heeft ook parallellen in de andere evangeliën. Dat betekent dat ik er niet zo uitvoerig commentaar op hoeft te geven, maar ik moet het wel behandelen. Het commentaar erop is te vinden in mijn lezingen over Mattheüs en Markus.

Het gebeurde, toen Jezus terugkeerde, dat de menigte Hem ontving, want ze waren allen op Hem blijven wachten.

LUKAS 8:40

Hij kwam vanaf de overkant van het meer terug naar Kapernaüm.

En zie, er kwam een man, van wie de naam Jairus was. Hij was een leidinggevende in de synagoge. Hij viel aan de voeten van Jezus en smeekte Hem naar zijn huis te komen.

LUKAS 8:41

Dat betekent eenvoudigweg dat hij de man was die de samenkomst leidde. Hij was geen rabbi.

Hij had namelijk één kind, een dochter van ongeveer twaalf jaar, en die lag op sterven. Toen Hij erheen ging, drong de menigte zich om Hem heen.

LUKAS 8:42

Mattheüs vat het verhaal compacter samen en zegt dat ze zojuist gestorven was. Ze stierf inderdaad voordat Jezus aankwam. Tussen het moment waarop deze man kwam en het moment waarop Jezus aankwam, stierf ze. Mattheüs stelt het voor alsof ze al dood is wanneer de man aankomt, maar dat is niet helemaal zo. Ze ligt op sterven.

En een vrouw die al twaalf jaar bloedvloeiingen had en die al haar bezit aan dokters uitgegeven had, maar door niemand genezen had kunnen worden,

LUKAS 8:43

Tussen haakjes, Lukas vermeldt niet wat Markus wel vermeldt: de artsen hadden haar toestand alleen maar erger gemaakt. Maar Lukas was arts. Misschien vermeldde hij uit professionele collegialiteit niet dat deze vrouw al haar geld aan artsen had uitgegeven en dat zij haar toestand alleen maar erger hadden gemaakt. Dat laat het beroep niet erg gunstig uitkomen. Dus hij zegt alleen dat niemand haar kon helpen. Ze gaf al haar geld uit aan artsen, maar niemand kon haar helpen. Ze kwam van achteren naar Hem toe, raakte de zoom van Zijn gewaad aan en onmiddellijk hield haar bloedvloeiing op. De andere evangeliën vertellen ons dat ze van tevoren werkelijk verwachtte dat het aanraken van Zijn gewaad dit zou bewerken. Ze zei:

want zij zei bij zichzelf: Als ik alleen maar Zijn bovenkleed aanraak, zal ik gezond worden.

MATTHEÛS 9:21

Dat was haar verwachting. Dat was haar geloof. Toen ze Hem aanraakte, ontving ze kracht van Hem en werd ze genezen.

Jezus zei:

Wie heeft Mij aangeraakt?

Toen iedereen het ontkende, zeiden Petrus en degenen die bij hem waren:

En Jezus zei: Wie is het die Mij heeft aangeraakt? Toen zij het allen ontkenden, zeiden Petrus en die bij hem waren: Meester, de menigte duwt tegen U aan en verdringt U, en U zegt: Wie is het die Mij aangeraakt heeft?

LUKAS 8:45

Met andere woorden, iedereen raakt U aan. Wat bedoelt U met:

Wie heeft Mij aangeraakt?

Maar Jezus zei:

Jezus zei: Iemand heeft Mij aangeraakt, want Ik heb gemerkt dat er kracht van Mij uitgegaan is.

LUKAS 8:46

Blijkbaar kun je wel contact met Jezus hebben, maar zonder geloof, en dan nooit iets van Hem ontvangen. Maar wanneer het contact met Jezus vermengd is met geloof, ontvang je wel iets van Hem. Er gaat kracht van Hem uit. Veel mensen groeien op in aanraking met het christendom, met Jezus, maar ze hebben geen enkel geloof en hebben er nooit baat bij. Ze winnen er nooit iets bij. Ze zijn niet wedergeboren, hoewel ze zeer vertrouwd zijn met Jezus. Misschien verdringen ze zich hun hele leven om Hem heen in de gemeente. Maar alleen degene die zich in geloof naar Hem uitstrekt, raakt Hem aan. Velen raakten Hem aan, maar er ging van Hem geen kracht naar hen uit. Slechts één persoon raakte Hem in geloof aan, en er ging kracht uit die haar genas. Hij voelde het.

Toen de vrouw zag dat ze niet verborgen was gebleven, kwam ze bevend naar voren. Ze viel voor Hem neer en vertelde Hem in het bijzijn van heel het volk waarom ze Hem had aangeraakt en hoe ze onmiddellijk genezen was. Ze was waarschijnlijk bang omdat ze wist dat ze door Hem aan te raken het risico had genomen Hem onrein te maken. Ze was twaalf jaar lang onrein geweest door deze bloedvloeïing. Als ze Hem

aanraakte, zou dat Hem onrein maken. Maar ze waagde het er toch op. Ze raakte Hem toch aan. Hij werd niet onrein; zij werd rein. Zo gaat het hier altijd wanneer Jezus in aanraking komt met wat onrein is.

Ze kwam naar voren en bekende het. Hij zei tegen haar:

Dochter.

En tussen haakjes, zij is om de een of andere reden de enige persoon die Hij ooit met het woord 'dochter' heeft aangesproken.

Hij zei tegen haar: Heb goede moed, dochter, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede!

LUKAS 8:48

26

Jezus wekt de dochter van Jaïrus op

Terwijl Hij nog sprak, kwam er iemand uit het huis van de leider van de synagoge, die tegen hem zei:

Terwijl Hij nog sprak, kwam er iemand van het huis van het hoofd van de synagoge en zei tegen hem: Uw dochter is gestorven; val de Meester niet lastig.

LUKAS 8:49

Maar toen Jezus het hoorde, antwoordde Hij:

Maar toen Jezus dat hoorde, antwoordde Hij hem: Wees niet bevreesd, geloof alleen, en zij zal behouden worden.

LUKAS 8:50

Je kunt je deze man wel voorstellen. Hij heeft zijn huis verlaten en zijn dochter is bijna dood. Hij voert een wedloop tegen de tijd en hoopt Jezus te voet naar zijn huis te krijgen. Hij kon niet even met een auto of zoiets daarheen rijden. Zal de tijd opraken? Zal zijn dochter sterven? Zal Jezus er op tijd komen? Dat houdt de man bezig terwijl hij zich haast om Jezus daar te krijgen, zodat Hij haar kan genezen. Dan krijgt hij, vlak voordat hij thuiskomt, het nieuws dat ze dood is. Je kunt je voorstellen hoe de moeder hem in de schoenen zonk. Toen dacht hij: 'Ik heb het geprobeerd, maar ik was te laat.' Maar Jezus weet dat hij zo zal reageren. Hij is die reactie voor en zegt:

Wees niet bang. Geloof gewoon, dan wordt ze beter.

Toen Hij het huis binnenkwam, stond Hij niemand toe naar binnen te gaan behalve Petrus, Jakobus en Johannes, de kleine kring die het dichtst bij Hem stond, en de vader en moeder van het meisje. Iedereen huilde en rouwde om haar. De andere evangeliën vertellen ons dat daar beroepsrouwenden waren. Maar Hij zei:

Allen huilden luid en bedreven rouw over haar. Hij zei: Huil niet; zij is niet gestorven, maar zij slaapt.

LUKAS 8:52

Ze lachten Hem uit en bespotten Hem, omdat ze wisten dat ze dood was. Maar Hij stuurde hen allemaal naar buiten, nam haar bij de hand en riep:

Maar toen Hij hen allen naar buiten gestuurd had, pakte Hij haar hand en riep: Kind, sta op!

LUKAS 8:54

Haar geest keerde terug en ze stond onmiddellijk op. Hij gaf opdracht haar iets te eten te geven. Haar ouders waren verbijsterd en Hij droeg hun op niemand te vertellen wat er gebeurd was. Natuurlijk berichten de andere evangeliën dat ze het wel aan de mensen vertelden.

27

Slaap als beeld voor dood en opstanding

Waarom zei Jezus dat ze alleen maar sliep? Jezus sprak vaak op die manier. Hij zei ook dat Lazarus sliep, terwijl hij in werkelijkheid dood was. Slaap is een beeldspraak voor de dood. Je ontwaakt uit de slaap; bij de opstanding zul je ontwaken uit de dood. In dit geval zou dat heel snel gebeuren.

Misschien zei Hij:

Dit sprak Hij, en daarna zei Hij tegen hen: Lazarus, onze vriend, slaapt, maar Ik ga naar hem toe om hem uit de slaap op te wekken. Zijn discipelen dan zeiden: Heere, als hij slaapt, zal hij gezond worden. Maar Jezus had over zijn dood gesproken, terwijl zij dachten dat Hij over de natuurlijke slaap sprak. Toen zei Jezus dan openlijk tegen hen: Lazarus is gestorven.

JOHANNES 11:11-14

Daarmee wilde Hij misschien bereiken dat de omstanders, wanneer het meisje de kamer uit kwam lopen, zouden denken: 'Het was geen opstanding. Ze sliep uiteindelijk toch. Hij had gelijk.' Hij wilde duidelijk niet dat mensen hiervan wisten. Hij hield het in besloten kring. Alleen drie vertrouwde discipelen en de ouders mochten erbij zijn. Hij zei:

Vertel hier niemand over.

Jezus probeerde te voorkomen dat Zijn wonderen een sensatie veroorzaakten. Als deze rouwklagers zagen dat het dode meisje opstond, hoe zou Hij de geruchten dan in de hand kunnen houden?

Het kan zijn dat Hij zei: 'Ze slaapt alleen maar. Ik ga haar wakker maken.' Toen ze daarna naar buiten kwam, dachten ze misschien: 'Misschien was dat waar. Ik dacht dat ze dood was.' De Bijbel zegt dat ze dood was, en wanneer Jezus zegt dat ze sliep,

spreekt Hij in beeldspraak. Maar misschien wilde Hij dat ze ten onrechte zouden denken dat Hij letterlijk sprak, zodat ze niet zouden weten dat Hij haar uit de dood had opgewekt. Dat is moeilijk te zeggen.

Ik hoef hierover niet veel te zeggen, eenvoudigweg omdat dit opnieuw in drie evangeliën voorkomt. In mijn onderwijs over Mattheüs en Markus behandel ik het zeer uitvoerig. Daarmee zullen we afsluiten, en dan komen we terug bij hoofdstuk 9.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 8:1-3
- Daniël 2:44
- Kolossenzen 1:13
- Markus 1:14-15
- Markus 9:21
- Lukas 8:4
- Lukas 8:5-6
- Lukas 8:7-8
- Lukas 8:9
- Lukas 8:10
- Mattheüs 13:10
- Mattheüs 13:11
- Mattheüs 13:14
- Psalmen 25:14
- Job 29:4
- Amos 3:7
- Markus 4:34
- Lukas 8:11
- Lukas 8:12
- Lukas 8:13
- Lukas 8:14
- Lukas 8:15

- Lukas 8:16-18
- Lukas 8:20
- Markus 3:20-21
- Markus 3:33
- Mattheüs 25:40
- Johannes 2:3
- Johannes 2:4
- Lukas 11:27
- Lukas 11:28
- Lukas 8:22
- Lukas 8:23-24
- Mattheüs 8:25
- Markus 4:38
- Lukas 8:24-25
- Mattheüs 8:26
- Markus 4:40
- Lukas 8:25
- Psalmen 107:23-31
- Lukas 8:26
- Lukas 8:27-29
- Lukas 8:30-31
- Lukas 8:32-36
- Lukas 8:37-39
- Markus 5:6
- Lukas 8:28
- Markus 5:8
- Lukas 8:40
- Lukas 8:41
- Lukas 8:42
- Lukas 8:43
- Mattheüs 9:21
- Lukas 8:45
- Lukas 8:46
- Lukas 8:48

- Lukas 8:49
- Lukas 8:50
- Lukas 8:52
- Lukas 8:54
- Johannes 11:11-14

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.